

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

**“Izglītības kvalitāte un pašvaldības
praktiskā darbība, īstenojot tās
monitoringu, sākot ar 2020./2021.māc.g.”**

Rolands Ozols
**Izglītības kvalitātes valsts dienesta Kvalitātes
novērtēšanas departamenta direktors**

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kursu nodarbības saturs un izglītības kvalitātes monitoringa jautājumi

1. Plānotie Izglītības likuma grozījumi izglītības kvalitātes jautājumos.
2. Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā.
3. Aktuālie jautājumi izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanā.
4. Izglītības iestāžu pašvērtēšana.
(3.decembrī)
5. Izglītības iestāžu akreditācija.
(3.decembrī)

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības likuma grozījumu projekts

Likuma 1.pantā:

„7¹) Izglītības kvalitāte – izglītības process, saturs, vide un pārvaldība, kas nodrošina ikvienam iekļaujošu izglītību un iespēju sasniegt izcilus rezultātus, atbilstoši sabiedrības izvirzītajiem un valsts noteiktajiem mērķiem. Valsts veido sistēmu izglītības kvalitātes nodrošināšanai un attīstībai. Izglītības iestādes dibinātājs un izglītības procesa īstenotājs nodrošina mērķu sasniegšanu.

30) Valsts sistēma izglītības kvalitātes nodrošināšanai – sistematizēts politikas, darbību un resursu kopums, lai plānotu, sasniegtu, uzturētu, uzraudzītu un pastāvīgi pilnveidotu izglītības kvalitāti.”

Likuma 4.¹ pantu izteikt šādā redakcijā:

„4.¹ pants.

Valsts veido sistēmu izglītības kvalitātes nodrošināšanai un nosaka izglītības iestāžu, to dibinātāju, valsts un pašvaldību iestāžu tiesības un pienākumus, kā arī atbildību par izglītības kvalitāti.”

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības likuma grozījumu projekts

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Attālinātās mācības – kvalitatīvās izpētes starprezultāti

Izpētes laiks

- 2020.gada aprīlis – jūnijs (I posms)
- 2020./2021. m g. (II posms)

Izglītības iestādes

- Vispārējā izglītībā 64
- Profesionālajā izglītībā 56

Izpētes metodika

- Daļēji strukturētas intervijas
- Direktors, direktoru vietnieki, vecāki, pedagogi, izglītojamie, atbalsta personāls, dibinātājs

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Attālinātas mācības – kvalitatīvās izpētes starprezultāti

Būtiskākie secinājumi:

1. Lielākajā daļā interviju visas iesaistītās puses uzskata, ka ir raduši atbilstošus ārkārtas risinājumus, lai sekmīgi noslēgtu mācību gadu.
2. Attālināto mācību pieredze ir būtiski palielinājusi visu pušu digitālo prasmi, tomēr aktuāli paliek jautājumi par izglītības iestāžu kvalitatīvu programmnodrošinājumu, interneta kvalitāti un pieejamību dažādās vietās.
3. Izglītības kvalitātes kontekstā ir redzams, ka attālināto mācību rezultāti ir savstarpēji saistīti ar: (i) izglītības iestādes vadības profesionalitāti, tostarp vadītprasmi, pārmaiņu vadības un līderības prasmēm, (ii) izglītības iestādes tehnisko nodrošinājumu, (iii) vecāku gatavību iesaistīties izglītības iestādes darbā un savu bērnu audzināšanā.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Attālinātas mācības – kvalitatīvās izpētes starprezultāti

1.variants	2.variants	3.variants
<ol style="list-style-type: none">1. Nav definēts attālinātajās mācībās skolai sasniedzamais rezultāts vai arī rezultāts ir «pabeigt mācību gadu».2. Ir tikai darba lapas, bieži tikai no mācību grāmatām un to darba burtnīcām, tiešsaistes nodarbību nav vai arī tāda ir bijusi tikai vienu vai dažas reizes.3. Ir parastais stundu saraksts, kurš nav pielāgots jaunajai situācijai.4. Sadarbība ar vecākiem ir minimāla vai arī vecāku uzdevums ir nodrošināt mācības pēc skolotāju plāna, atgriezeniskā saite minimāla vai arī netiek ņemta īpaši vērā.5. Vērtēšana nav īpaši pielāgota attālinātajām mācībām.6. Atbalsta personālam nav īsti skaidrs, ko un kā piedāvāt šajā laikā.	<ol style="list-style-type: none">1. Visi saprot, ka attālinātajās mācībās nav iespējams sasniegt to pašu rezultātu ar tiem pašiem līdzekļiem, ko strādājot klātienē, bet ir vienošanās, ko un kā aptuveni darām.2. Ir dažādība pieejās (darba lapas, tiešsaistes nodarbības, projekti utt.).3. Ir pielāgots stundu saraksts attālinātajām mācībām, pedagogi regulāri sadarbojas mācību satura plānošanā.4. Ir saziņa ar vecākiem, tiek pielāgots process, ņemot vērā vecāku atsauksmes, komentārus.5. Skola nodrošina konsultācijas iespējas skolēniem katru dienu gadījumos, kad tas ir nepieciešams un vecākiem nav iespējams sniegt atbalstu.6. Vērtēšana ir pielāgota.7. Atbalsta personāls darbojas atkarībā no pieprasījuma.	<ol style="list-style-type: none">1. Ir definēts vienots sasniedzamais rezultāts attālinātajās mācībās.2. Atbilstoši sasniedzamajam rezultātam ir pielāgots mācību saturs un uzdevumi, mācību veids skolā.3. Skolēniem, vecākiem un pedagogiem ir saprotama viņu loma, ko un kā darīt, ja skolēnam nav izdevies tikt galā ar saviem darbiem.4. Tiek padziļināti attīstīta mācīšanās mācīties, pašvadība un digitālā prasība.5. Tiek izmantotas pašu radītas daudzveidīgas nodarbības, skola spēj sniegt pedagogiem tehnisku atbalstu šādu nodarbību veidošanā.6. Pedagogi regulāri koordinē savu darbu, ņem vērā vecāku sniegtu atgriezenisko saiti.7. Vērtēšana ir pielāgota attālinātām mācībām.8. Atbalsta personāls organizē īpašas aktivitātes skolēniem, vecākiem, darbiniekiem un sniedz atbalstu un savus ieteikumus pedagogiem.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā (I)

1. Ir jānodala attālinātās mācības kā risinājums COVID 19 krīzes situācijā no attālinātām mācībām kā jaunā satura apguves daļas.
2. Saskaņā ar Saeimā apstiprināto likuma redakciju - attālinātās mācības ir klātienē izglītības procesa daļa, kurā izglītojamie mācās, tai skaitā izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, fiziski neatrodoties vienā telpā vai mācību vietā kopā ar pedagogu.
3. Ikdienišķā situācijā attālinātās mācības plašāk tiek apzīmētas ar jēdzienu «kombinētās mācības», kuru laikā notiek gan tiešsaistes nodarbības/stundas, gan fiziski klātienē izglītības iestādē īstenotas mācības ar attālinātiem elementiem (piemēram, izglītojamie atrodas bibliotēkā vai informātikas kabinetā pedagoga palīga vai laboranta uzraudzībā, pedagogs atrodas citā telpā), gan noteiktu laiku tiek veikti uzdevumi patstāvīgi.
4. Attālinātās mācības var tikt apzīmētas arī ar jēdzienu «tehnoloģiju bagātinātās mācības», kas nozīmē, ka mēs apgūstam jēgpilnu tehnoloģiju lietošanu, bet tehnoloģiju lietošana noteikti nav pašmērķis, bet līdzeklis, lai sekmīgi varētu dzīvot 21.gadsimtā, kas ir arī tehnoloģiju laikmets.
5. Saskaņā ar Izglītības likumā apstiprināto redakciju, attālinātās mācības un to iespējamo proporciju noteiks atsevišķi Ministru Kabineta noteikumi, kuri tiks izstrādāti turpmāko 2 mēnešu laikā.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā (II)

Šobrīd krīzes situācijā attālināto mācību kontekstā ir svarīgi, ka:

- izglītības iestādes vadība veido savu mācīšanas un mācīšanās sistēmu un mērķtiecīgu pieeju izglītības satura apguvei (piemēram, 3.variants);
- izglītojamie (1.-6.klasēs) pastiprināti apgūst tehnoloģiju lietošanu un patstāvīgās mācīšanās prasmes izglītības iestādē uz vietas, lai nepieciešamības gadījumā varētu turpināt mācības attālināti pēc C modeļa;
- pedagogiem ir pieejams nepieciešamais metodiskais atbalsts, ieteikumi mācību satura organizēšanai attālināti (7.-12.klasēs), ko nodrošina VISC;
- tiek nodrošinātas gan tiešsaistes nodarbības/stundas (ne mazāk kā 30% no visām mācību stundām), gan ir pieejams individualizēts atbalsts izglītojamiem, kam tas ir nepieciešams (piemēram, situācijās, kad vecākiem nav iespējams atbalstīt);
- pedagogi saskaņoti plāno izglītības satura apguvi, novēršot pārslodzi sev un izglītojamiem (pielāgots mācību stundu saraksts, mācību stundas blokos, ciklos, vienotas google izklājlapas satura plānošanā u.c.);
- ir pietiekams nodrošinājums ar tehnoloģijām maznodrošinātajiem un pietiekami efektīvs interneta pieslēgums izglītības iestādēm un izglītojamiem;
- tiek nodrošināta regulāra komunikācija ar vecākiem par izglītības procesa organizāciju u.c. aktuālajiem jautājumiem;
- tiek pielāgota vērtēšana;
- tiek ņemta vērā arī izglītojamo pašu un vecāku sniegtā atgriezeniskā saite par mācību kvalitāti.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā (III)

Domājot par jaunā satura apguvi, attālinātās mācības sekmē izglītības kvalitāti, ja:

1. tās izmanto, lai attīstītu un pilnveidotu caurviju prasmes - pašvadītu mācīšanos un digitālo pratību;
2. ar to palīdzību tiek pielāgota izglītības satura apguve, īpaši domājot par talantīgajiem izglītojamajiem, izglītojamajiem ar mācību grūtībām, kad izglītības process var tikt personalizēts;
3. tās ir mērķtiecīgi plānotas to tēmu apguvei, kurām tās ir piemērotas;
4. izglītojamie ir sagatavoti attālinātām mācībām, un viņiem ir pieejamas dažādas atgādnes darbam attālināti;
5. tiek izmantotas platformas un dažādi digitālie rīki, kuri ir paredzēti darbam attālināti (piemēram, uzdevumi.lv, soma.lv, Zoom, MS Teams, Google Classroom u.tml).

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā (IV)

Attālinātās mācības COVID 19 pandēmijas laikā mēdz pazemināt izglītības kvalitāti, ja:

1. izglītības iestāde nav pietiekami tehniski (piemēram, kvalitatīvs interneta pieslēgums, atbilstošas kvalitātes datori/viedierīces) un tehnoloģiski (piemēram, programmatūra) nodrošināta, lai piedāvātu kvalitatīvu izglītības satura apguvi attālināti;
2. izglītības iestādes vadība gaida visus risinājumus no ārpuses (piemēram, valsts) un vienīgais, ko var dzirdēt ir vainīgo meklēšana, kādēļ ir tā vai citādāk;
3. izglītojamiem ir vājas pastāvīgās mācīšanās un laika plānošanas prasmes, tādējādi kopumā mazinot mācīšanās motivāciju;
4. nav pieejamas tiešsaistes stundas, pedagogu, atbalsta personāla atbalsts gadījumos, kad tas ir nepieciešams;
5. nav samazināts izglītības satura apguves apjoms, tai skaitā vienas dienas laikā mācību stundu skaits, salīdzinot ar klātienē notiekošo procesu un tādējādi var veidoties pārslodze;
6. nav pieejamas atgādnēs par darba organizāciju, ikdienas praktiskajiem jautājumiem u.tml.;
7. izglītības iestādē pedagogiem ir zemas digitālās prasmes un nav pieejams atbalsts no izglītības iestādes un/vai valsts puses attālinātajās mācībās;
8. izglītības iestādē nav noteikts aktīvais darba laiks, kurā pedagogi sniedz atbildes uz jautājumiem, kas tādējādi veicina pedagogu pastiprinātu izdegšanu;
9. tiek izvēlētas atgriezeniskās saites sniegšanas veidi, kuri veido pedagogiem pārslodzi un izdegšanu;
10. nav atbilstoši pielāgota vērtēšanas sistēma.

Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā (V)

Attālinātās mācības šobrīd COVID 19 krīzes apstākļos ir radījušas arī šādus blakusefektus, kurus var konstatēt:

1. pastiprinātu trauksmi un baiļu sajūtu jauniešiem;
2. izglītojamiem ir grūtības izprast, kurai informācijai var uzticēties un kurai nevar, īpaši ņemot vērā sociālajos tīklos pieejamo plašo dezinformāciju un ģimenēs dažādo izpratni par COVID 19 izplatību;
3. izglītojamie mēdz daudz retāk fiziski kustēties;
4. ģimenēs ir palielinājies konfliktu daudzums;
5. ir palielinājies konfliktsituāciju skaits komunikācijā ar ģimenēm par izglītības iestāžu darbu un tā atbilstību spēkā esošajām prasībām;
6. vecāki mēdz izpildīt uzdotos darbus bērnu vietā;
7. ir izglītojamie un ģimenes, ar kurām izglītības iestādēm nav iespējams nodrošināt regulāru saziņu un kur nepieciešams sociālo dienestu papildus atbalsts un iejaukšanās;
8. nav iespējams īstenot kvalitatīvas mācības speciālajā izglītībā attālināti.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestāžu vadītāju vērtēšana

1. Izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanas kārtību pašvaldībā tās dibinātajās izglītības iestādēs nosaka pašvaldība. Tai **nav konkrētas pareizas formas**, kā to darīt.
2. Izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanā no dienesta puses tiek izmantotas tās pašas kvalitātes vērtēšanas metodes, kuras akreditācijās.
3. Dienestam izglītības iestādes vadītāja ārējai novērtēšanai ir nepieciešama šāda informācija:
 - ❖ pēdējās izglītības iestādes vadītāja novērtēšanas rezultāti, kurus veicis dibinātājs;
 - ❖ izglītības iestādes vadītāja mērķi konkrētajam mācību gadam, kuri ir saskaņoti ar dibinātāju;
 - ❖ amata pienākumu apraksts;
 - ❖ kompetences, kuru novērtēšana ir saskaņota ar dibinātāju un kuras tiek novērtētas no dienesta puses (līdz 31.12.2020.).

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kvalitātes vērtēšanā izmantotās metodes

1. Intervijas ar dažādām mērķgrupām (direktors, vadības komanda, pedagogi, izglītojamie, atbalsta personāls, vecāki, dibinātāja pārstāvji u.c.)
2. Tikšanās / sarunas ar izglītības iestādes vadību un citiem darbiniekiem par aktuālajiem izglītības iestādes darbības jautājumiem (direktors, direktora vietnieki, atbalsta personāls, lietvedis u.tml.).
3. Mācību stundu / nodarbību vērošana (tiešsaistē vai klātienē, pedagogu stundu vērošana, vadības stundu vērošana)
4. Izglītības iestādes apskate (direktors, direktora vietnieks saimniecības darbā, izglītojamie)
5. Dokumentu analīze (audzināšanas prioritātes 3 gadiem, iepriekšējā mācību gada audzināšanas analīze, skolas iekšējās kārtības noteikumi, skolas pašnovērtējuma ziņojums, skolas attīstības plāns, e-klase)
6. Aptaujas anketas (piemēram, EDURIO)
7. Situāciju analīzes ar dažādām mērķgrupām.
8. Fokusgrupas diskusija par kādu aktuālo izglītības iestādes darbības jautājumu.

Aktuālie jautājumi izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanā līdz 31.12.2020.(I)

Kvalitātes vērtēšanas saturs:

1. Izglītības iestādes vadītāja izvirzītie mērķi un to izpilde.
 - ❖ (1-2 mērķi, mērķu atbilstība SMART principiem, mērķu izpildes sasaiste ar izglītības iestādes attīstību)
2. Amata pienākumu izpilde.
 - ❖ Amata pienākumu apraksts un tajā definētie pienākumi;
 - ❖ Sasaiste ar mērķu izpildi un kompetenču novērtēšanas rezultātiem, darbības efektivitāte;
 - ❖ Stratēģiskais redzējums par iestādes attīstību, pārmaiņu vadība un sadarbība ar dibinātāju;
 - ❖ Darbības tiesiskums un prasme risināt konfliktus.
3. Kompetences.
4. Profesionālā kvalifikācija (izglītība, profesionālā pieredze, profesionālās zināšanas un prasmes, vispārējās zināšanas un prasmes)

Aktuālie jautājumi izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanā no 01.01.2021.(III)

Kvalitātes vērtēšanas saturs:

1. Izglītības iestādes vadītājs veic sava darba ikgadēju pašvērtēšanu, izmantojot trīs kritērijus «Administratīvā efektivitāte», «Vadības profesionālā kapacitāte» un «Atbalsts un sadarbība» kā daļu no izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojuma.
2. Ārējā vērtēšanā dibinātājs nosaka vēl vienu izglītības kvalitātes kritēriju, kuru dienesta izveidota komisija izvērtē saistībā ar vadītāja darbu.
3. Kopā ar dibinātāju tiek noteikts ne mazāk kā viens aktuālais izglītības iestādes vadītāja darbības mērķis, kurš var būt kā daļa no izglītības iestādes darbības prioritātēm vai kā atsevišķi definēts mērķis, kurš tiek izveidots pēc SMART principiem un kura galvenie rezultāti (2-3 teikumi) atspoguļosies vispārīgajā daļā, bet detalizēti pie trīs kritērijiem.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

1.piemērs – dibinātāja veidota pieeja

2.piemērs – vadītāja darbības mērķis kā daļa no izglītības iestādes prioritātēm

1. Uzsākt jaunā satura ieviešanu izglītības iestādē:
 - izveidojot mācību satura plānošanas principus, kuros iesaistās visi pedagogi (atbildīgie - mācīšanās grupu vadītāji un direktora vietnieks izglītības jomā, termiņš – 2020.gada 31.decembris),
 - **izvērtējot esošo izglītības iestādes administrācijas darba efektivitāti un nepieciešamību veidot jaunu izglītības kvalitātes pārraudzība sistēmu izglītības iestādē (atbildīgais - izglītības iestādes vadītājs, termiņš – 2021.gada 1.augusts);**
 - pilnveidojot izglītības iestādes pašvērtēšanas kārtību, tajā iesaistot izglītojamos, pedagogus, vecākus un izglītības iestādes vadību (atbildīgie - izglītības iestādes padome – 2021.gada 30.marts).
2. Noteikt šādus kvantitatīvos un kvalitatīvos rādītājus mērķa izpildē:
 1. izglītības iestādē notiek regulāra mācību satura apguves plānošana 1., 4., 7., 10.klasēs, kurā iesaistās visi pedagogi, kuri strādā šajās klasēs;
 2. izglītības iestādes administrācija ir izvērtējusi tās atbildību sadalījumu un darba efektivitāti, nosakot stiprās puses un pilnveidojamo līdz 2021.gada 1.augustam
 3. izglītības iestādes administrācijā ir noteikts atbildīgais par izglītības kvalitātes jautājumiem, kurš veic datu ieguvu un to apkopošanu;
 4. izglītības iestādes pašvērtēšanas procesā iesaistās visas mērķgrupas un pašvērtēšanu vada izglītības iestādes padome.
 5. par 20% pieaug pedagogu un vecāku iesaiste izglītības iestādes pašvērtēšanā;
 6. mācību gada laikā tiek vērotas ne mazāk kā 30% pedagogu mācību stundas 2020.gada oktobrī, 2021.gada februārī un maijā, lai iegūtu datus par jaunā satura ieviešanas gaitu 1., 4., 7., 10.klasēs.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

3.piemērs – atsevišķi definēts vadītāja darbības mērķis

Izglītības iestādes vadītāja mērķis 2020./2021.mācību gadam:

- **Līdz 2021.gada 1.augustam izvērtēt esošo izglītības iestādes administrācijas darba efektivitāti un nepieciešamību veidot jaunu izglītības kvalitātes pārraudzības sistēmu izglītības iestādē.**

Mērķa izpildi raksturo šādi kvalitatīvie un kvantitatīvie kritēriji:

- izglītības iestādes administrācija ir izvērtējusi tās atbildību sadalījumu un darba efektivitāti, nosakot stiprās puses un pilnveidojamo līdz 2021.gada 1.augustam;
- izglītības iestādes administrācijā ir noteikts atbildīgais par izglītības kvalitātes jautājumiem, kurš veic datu iegūvi un to apkopošanu līdz 2020.gada 1.oktobrim;
- mācību gada laikā tiek vērotas ne mazāk kā 30% pedagogu mācību stundas 2020.gada oktobrī, 2021.gada februārī un maijā, lai iegūtu datus par jaunā satura ieviešanas gaitu 1., 4., 7., 10.klasēs.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

IKVD plānotais atbalsts 2021.gadā

1. Kursi visu veidu izglītības iestāžu vadītājiem – 54 h (Demokrātiska pārvaldība izglītības iestādē, tostarp izglītības kvalitātes īstenošanas pasākumi izglītības iestādē, līderības un vadības pamati; medijpratība vadības darbā, metodiskais darbs, izglītības iestādes padomes, izglītojamo pašpārvaldes un izglītības vadības sadarbība demokrātiskas pārvaldības nodrošināšanai – 32h tiešsaistē, 8h klātienē, ko pēc nepieciešamības būs iespējams arī pārplānot darbam attālināti)
2. Kursi valsts ģimnāziju direktoriem un vietniekiem – 36h (Demokrātiska pārvaldība izglītības iestādē) – 28h tiešsaistē, 8 h klātienē, ko pēc nepieciešamības būs iespējams arī pārplānot darbam attālināti)
3. Kursi pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem par izglītības iestādes pašvērtēšanas kārtību – 16h – tiešsaistē
4. Kursi profesionālās izglītības iestāžu vadītājiem par izglītības iestādes pašvērtēšanas kārtību – 16h – tiešsaistē
5. Kursi izglītības iestāžu dibinātājiem - 16h (Izglītības kvalitātes nodrošināšanas pasākumi un dibinātāja atbildība) – tiešsaistē

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Kursu nodarbības saturs

1. Plānotie Izglītības likuma grozījumi izglītības kvalitātes jautājumos.
2. Aktuālie jautājumi par attālinātām mācībām izglītības kvalitātes kontekstā.
3. Aktuālie jautājumi izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanā.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

- ▣ Izglītības kvalitātes valsts dienests
- ▣ Smilšu iela 7, Rīga, LV-1050.
- ▣ Tālrunis: +371 67222504, e-pasts: ikvd@ikvd.gov.lv,
www.ikvd.gov.lv
- ▣ Uzticības tālrunis: +371 67358075 (automātiskais
atbildētājs)